

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI. Ч. 155. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 7-го липня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 155. Jersey City, N. J., Thursday, July 7, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИ

НА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Над „Свободою“ в Нью-Йорку 4-0237. — Над „U. S. Evening Mirror“ 4-1010.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОЛУДНЕВІ СТЕЙТИ НА УВАЗІ В ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт запросив до Вашингтону кільканадцять передових людей з полудневих стейтів, щоб враз з ними нарадитись, як допомогти тим стейтам. Президент зазначив, що полудневі стейти в теперішню пору творять для нього найважливішу проблему і він хотів би їм допомогти підняти загальний рівень життя, щоб він зрівнявся з рівнем північних стейтів. Бо різниця між полудневими стейтами і північними не дає урядові виробити якусь одну суцільну економічну політику й через те зле відбивається на цілих Злучених Державах Америки.

ЗРІВНОВАЖЕНИЙ БУДЖЕТ СТЕЙТУ НЬЮ ЙОРК.

ОЛБАНІ. — В той час, коли федеральний уряд цього року робить тисячі мільонів нових довгів, стейтовий уряд в Олбані не тільки що не зробив ніяких довгів, але вирівняв ті довги, які полишив був Френклін Рузвельт, як іще був губернатором Нью Йорку. А тих довгів він залишив був сто мільонів доларів. Впродовж п'ятих літ стейтовий уряд під проводом губернатора Лімена зрівноважив бюджет та сплатив минулі довги. Крім того є ще в касі шість і пів мільона надвишки. Цей здобуток приписують ошадній політиці губернатора Лімена, а також вищому оподаткуванню. Теперішні стейтові податки, в порівнянні з тими, які були за Рузвельта, піднялися на приблизно 75%.

ЛЯ ГВАРДІЯ ЗАПОВІДАЄ НОВІ ПОДАТКИ.

НЬЮ ЙОРК. — Посадник Нью Йорку, Ля Гвардія, на засіданні міських радних заповів, що треба буде ще більше підняти податки, щоб покрити ті видатки, які йдуть на „Доблю Пі Ей“, та щоб вирівняти ті довги, які для потреб „Доблю Пі Ей“ передтим затачено.

НЕ МОГЛИ ЗЛОМАТИ ВЕН НОЙСА.

ПІДІЯНАПОЛІС (Індіана). — Хоч урядові круги хотіли за всяку ціну „вичистити“ з виборчої лісти теперішнього сенатора Вен Нойса, то всетаки це їм не вдалось і вони мусіли з усміхом його назад прийняти в кандидати та заявити, що все гаразд і що вони найбільші прихильники. Вен Нойса урядові круги хотіли „прочистити“ за те, що він протривався організаційному законопроектів Рузвельта, а також „пакуванню Найвищого Суду“. Але Вен Нойс виклав велику популярність у своїм стейті.

ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Бюро дослідів над приростом населення оголосило звіт, у якому говориться, що, судячи по теперішнім шорочним зменшенням народжень, можна твердити, що населення Злучених Держав буде приростати до 1980 року і тоді вони досягне найвище число, це є 158 мільонів. А потім значне те число знов обнижиться. Та тою обнижкою не треба буде журитись, а радше можна буде з неї радіти, говорять статистики. Колиб в Америці прогледжалися тяжкі часи, то число населення досягне найвищу точку в 1955 році і виноситиме тоді 138 мільонів.

ДОМАГАЮТЬСЯ АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ПЛАТ.

ВАШИНГТОН. — Сідней Гілмен, президент кравецької юнії, відвідав президента і домагався призначення федерального адміністратора та індустріальних комітетів, які малиб за собою державний авторитет в цілі полагождення спорів щодо робітничих плат, згідно з законом про найвищу годину праці і найнижчі плати. Гілмен теж заповів, що як тільки та справа буде порішена, та його юнія поведе широкую діяльність у справі організування робітників у полудневих стейтах.

ФІНЛЯНДСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО ВДЯЧНІСТЬ СУПРОТИ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Фінляндський міністер закордонних справ, Гольст, який прибув сюди у звязку з святкуванням 300-літнього ювілею прибуття перших емігрантів зі Скандинавії до Америки, виголосив промову, в якій підкреслив, що Фінляндія почуває велику вдяку супроти Америки за те, що вона зараз по закінченні світової війни визнала самостійність Фінляндії, а навіть поспішила з підмогою харчів. Тому Фінляндія, говорив Гольст, точно сплатує всі свої довги Америці, хоч усі держави світу відмовилися це робити.

ПОЛЯКИ ВДУЮТЬ СВОЙ ПАВІЛЬОН.

НЬЮ ЙОРК. — Польський амбасадор граф Поточкі поклав угольний камінь під будову павільону на Світовій Виставі в Нью Йорку. Притім він виголосив промову про „дружбу“ з Америкою і про „вдячність“ супроти Америки, не згадуючи ні слова про довги, які Польща винна Америці. Говорив також, що Польща „миролюбно наставляє“ і що в найближчому часі не сподівається в Європі конфлікту.

КРИТИЧНИЙ МІСЯЦЬ.

З огляду на те, що в останньому чвертьстолітті в Європі все починалися війни в липні, європейські обсерватори дивуються, чи не почнеться війна цього липня. Вже кілька світова війна почалася 28. липня 1914. року. Італія почала інвазію Етіопії в липні 1935. року. Громадянська війна в Іспанії почалася 19. липня 1936. року. Японія почала інвазію Китаю 28. липня 1937. року. На образку змальовані сцени з цих воєн. Наверху генерал-майор Кларенс Едвардс гратує американським жовнірам за їх відважні подвиги в битві проти німців. По нижці італійці вставляють велику гармату проти етіопців. Ще далі цивільне населення в Барселоні сідкує за бомбовими літаками повстанців. На самому споді дороги коло Шангаю, в Китаю, завалена військами й підводами японської армії.

НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛУ ІДЕ СОБИ НА ПРОХІД.

Наслідник шведського престолу, Густав Адольф, який тепер перебуває в Америці та який внаслідок хвороби нирок опийнявся в одному з ньюйоркських шпиталів, почувачись краще, тихцем одягнувся та пішов собі на вулицю на прохід. Там він змішався з юрбою й сівши собі на лавку, оглядав прохожих та продавців горіхів. Погулявши так трохи, вернувся назад до шпиталу.

ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ ЗЛИВИ.

Небувала злива в околиці села Гартманів, у півночній Чехії, затопила і цілком знищила 4 доми, 20 сильно ушкодила, а 7 домів ось-ось завалиться, бо вода підмила фундаменти. Одна з мешканок того села, 60-літня Анна Педольд, втекла перед потоками води на дах, а як за пів години вода прибула, дах завалився і нещасна жінка втопилася. Бетонний міст під тим селом вода зовсім забрала. Бетонний гостинець до Санов вода знищила на просторі 4 кілометрів.

ОБНИЖКА ЦІНИ НА ПШЕНИЦЮ.

На вінніпегській біржі (Канада) зазначилася гостра обнижка цін на пшеницю. На однім бушлі ціна впала на 2 і пів до 3 і пів цента. Причиною спадку є відомості про добрий урожай у Канаді.

КОЗА ЗАКОЛОЛА ДИТИНУ НА СМЕРТЬ.

Пущена самотря коза в Заверцю (в Домбровському Басейні) заколола 3-літнього Т. Гонцера. Дитина померла.

ПОЛІЦІЙНА СТЕЖА ЗАСТРІЛИЛА БАНДИТА.

Під Ковлем поліційна стежа окружила пошукуваного бандита Івана Головія. Головий намагався боронитись, але поцілений карабіною кулею в голову помер по короткому часі.

ГРАБІЖ У МОНАСТИРЦІ.

В Монастирці, повіт Рави Руська, невисліджені дові папасники впади до мешканця Андрія Рудика, де зажадали грошей. По грабїжі мешканця бандита забрали 200 злотих.

ПОБИЛИ ЖИДА - СВЯЩЕНИКА.

Побили в однім варшавським костелі, коли сходили від вівтаря, о. Тадея Пудера, католицького священика-вихреста.

КОМУНІСТИЧНА ДРУКАРНЯ ПІД ЛУЦЬКОМ.

В селі Доросині, луцького повіту, Гараєм Слива ноторично не платив податків. До нього зайшли секвестратор Едвард Біловз з Березолупів, повіт Луцьк, і солтис села Доросині зайняти рухомості. У хвилині, коли вони ввійшли до мешканця Слива, стрінули двоє чоловіків, що вели їх під загрозою револьверів піднести руки вгору й відвернутися лицем до стіни. Оба ствердили, що в мешканні є законспірована комуністична друкарня, де кільканадцять осіб були летючки з протидержавним змістом. Стероризованих урядовців передержали цілу ніч у мешканні, а над раном вивезли видрукований матеріал і друкарську машинку в возах. Справу судив суд Слика засудили на 3 роки в'язниці, його сина Миколу на 2 роки, а другого сина, 18-літнього Льва, до дому поправи.

ЦІЛА УКРАЇНА — ОДНА „КОНТРЕВОЛЮЦІЯ“...

ЛЬВІВ. — До повищого висновку приходять львівський „Новий Час“ (ч. 134), передаючи за відомостями з Москви те, що діється в Україні під Советами, себто згадуючи за „чистку“ в київській військовій окрузі, де викрито, що в тій окрузі є опозиційні гнізда і в частинах червоної армії. Часопис подає, що в харківській окрузі усунено з посад і арештовано п'ять тисяч партійних функціонерів та що з усіх сторін надходять відомості, що в Україні великі неспокої. Москва переводить такі „чистки“, які перейшли розмірами всі передбачування.

КЛОПІТ З „ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМ“.

ЛЬВІВ. — Часописи подають за совєтською пресою, що супроти арештування президента України, Г. Петровського, нагородженого свого часу Москвою „ордером Леніна“, рада Дніпропетровська знайшлась у клопоті, бож місто названо ім'ям Петровського. Вона віднеслася, тепер до Москви і питається її, чийм ім'ям треба тепер пошанувати місто, бож Петровський тепер у неласках Москви. Дніпропетровськ, це давній Катеринослав, який за української державності переіменований на Січеслав. Совєтська міська рада міста пропонує назвати тепер місто ім'ям славного чекіста Єжова, що під пору є народнім комісарем внутрішніх справ.

ЗА ЛЕТЮЧКИ О.У.Н.

БЕРЕЖАНИ. — Летописний суд засудив Івана І-вахова, літ 20, і Панька Фардигу, літ 17, обох з Бурштина, на кару в'язниці по 4 роки за те, що, як назав польський прокуратор, вони в люті 1938 р. „в царві в часі богбелуження розкинули летючки, що наклепували український нарід до боротьби з окупантами України, до боротьби, що має на меті „оборони України“, а далі, що „наклепували вступати в члени О.У.Н.“.

КУРС ДЛЯ ГАЙОВИХ, АЛЕ ПОЛЯКІВ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час“ (ч. 137) подає польський текст розпорядку польського старости з Камінки Струмилової, в яким подано, що тернопільське воєвідство організує в Бродях курс для гайових. Та на той курс „пожадані лише кандидати польської народности і, наскільки можливо, військові“. Часопис зазначає, що розпорядок говорить сам за себе і тому вяснення злишні.

ПРИСУД ЗА „ЗЫГОВИЩЕ“.

СОКАЛЬ. — Цілий рік велось слідство проти вісьмох молодих хлопців-українців з Сокальщини, яких польський прокуратор обвинувачував за участь у збїговищі. Акт обвинувачення подає, що 12. липня м.р. підчас відпусту св. Петра і Павла українці зорганізували акцію проти польських і жидівських купців, що зіхалися того дня на торг дуже численний з ближчих і дальших околиць. Також обвинувачені, казав прокуратор, організували акцію проти участі в польських імпрезах. Іде тут про те, що хтось попервертав тим торгівцям прилавки (страгани) і порозкидав товари. Покликані прокураторією свідки, поляки і жида, не могли нічого зізнати. І це дуже іритувало суддів і прокуратора. Вони казали, що це свідки бояться підмісти з боку ОУН і тому не хочуть говорити правди. Тільки один свідок, жид Пейса Мухес, зізнав, що наочно бачив, що напасники на прилавки були „узброєні в лавки і ножи“. Він чув також оклики „Хай живе Україна“. З обвинувачених засуджено Івана Сецькова на півтора року в'язниці, а Андрійчук Степан і Кухальський Іван дістали по 10 місяців в'язничої карі.

РОЗВ'ЯЗАЛИ С.У. НА ВОЛИНІ.

РІВНЕ. — Польське староство розв'язало „Союз Українок“ у Рівному, що був волинською центральою т-ва. Причиною було те, що вислали членів до Львова на курси та давано матеріальну допомогу вбогим учням, що є проти статуту. Так у засаднило староство розв'язання.

ШІСТЬ КОНФІСКАТ В ОДНІЙ ТИЖНІ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час“ з 20. червня доносить, що попереднього тижня цей часопис зустрівся з шестою підряд конфіскацією.

ВЕЛИЧЕЗНА ПОВІНЬ.

ТОКІО. — Околиці міста Кобе навістила повенева катастрофа. Є 70,000 домів під водою. Згинуло досі 320 осіб, а пропало 338.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ЕВАКУАЦІ.

ЛОНДОН. — Готуються забрати з Іспанії принаймні по 10,000 чужинцевих жовнірів, як з армії ген. Франка так і з червоної армії. Бритійський проєкт евакуації прийняли і підписали 26 держав. Мають його ще прийняти еспанські уряди в Бургосі і Валенсії.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІМІГРАНТ І ПОЛІТИКА

На одному з багатьох бенкетів, що їх улаштувалося в Нью-Йорку того тижня з приводу зїзду вчителів усеї Америки, виступив Джордж Л. Максвелл, заступник директора виховної дивізії Адміністрації Поступу Праці, з замітною пропагандою за участь імігрантів у політичному житті.

Говорив він, що нових громадян треба заохочувати брати участь у громадянських справах та що їх не треба закрити від нерозв'язаних проблем держави. Він вказував на заслуги імігрантів у минулому: адже за останніх кілька поколінь вони причинилися в значній мірі до поборення фізичних перешкод у розвою краю. „Не ставмож тепер перешкод їм“, кінчив Максвелл, „допомогати нам усунути наші суспільні границі“.

Програма втягати нових американських громадян у політичне життя краю не те що не має проти себе ніяких розумних аргументів, але вона має всі розумні аргументи за собою. Коли імігрант стає громадянином, то одно з головних цілей, набутих громадянства буде певно участь у політичному житті. Він на те стає громадянином, щоб голосувати, а тимчасом вирішувати важні громадянські питання. Для громадянина зовсім не може бути байдужим, як буде голосувати новий громадянин. У кожній справі можна голосувати за поступ або за відступ, за добро або зло, за розумну політику або глупу. Коли громадянин не має досвіду в політиці, він дуже легко може голосувати за ту сторону, котра представляє назадишні тенденції, за зло, за обман, за насильство, за глупоту. Навчитися, як при виборах вибирати між двома сторонами, це процес, що вимагає певного часу, в одному випадку довшого, в іншому коротшого. Вчитися не можна інакше, як участю в політиці, хоч це часто полечене з робленням помилок.

Та коли участь нових громадян у політиці річ розумна й конечна, то всаки добре сталося, що визначний урядовець підніс потребу втягати їх у політику, бо власне тепер в Америці під впливом депресії й воєнної небезпеки піднімається протичужинська хвиля. При кожній нагоді падають закиди чужинцтва. Кожну просто справу розглядають не під кутом розуму, але під чуттєвим кутом: чи вона „американська“ чи „чужинська“. Кожний говорить про свій план як про „американський“, а про противний як про „чужий“ або „імпортований“. Серед такої атмосфери новому громадянину важко брати участь у політиці: його явний виступ за якусь пропозицію може цю пропозицію ослабити, що, мовляв, за неї стоять „чужинці“. Бо новий громадянин може перед законом уважатися за повноправного члена держави, але перед суспільністю він ще далі вважається чужинцем.

Пригадка визначного федерального урядника має ту добру сторону, що вона вбиває в лепету старих громадян думку, що з хвилею надання громадянства імігрант стає повноправним членом політичної громади. Як старі громадяни не будуть цієї справи брати розумом, але чуттям, то потім не можна дивуватися, як нові громадяни не будуть розглядати публичних справ розумом, але чуттям і до того чуттям, викривленим нерозумним наставленням старих.

НАСТУП НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

(Надіслане з краю).

Польща пішла тепер новим плановим наступом на українське життя і намагається завдати найбільший удар українській церкві. В Галичині її вістря звернене проти греко-католицької церкви. Тут вона „підпиріє“ православ'я, а також при допомозі урядових фінансових засобів і натисків та співпраці польського громадянства і священства намагається перетягати греко-католиків, себто українців, до римско-католицької церкви, вважаючи це першим правдивим кроком до правдивої польонізації.

На Волині, Підляшші, Поліссі, а окрема на Холмщині, де українці є православними, ажитає Польща подібних засобів, що й у Галичині, щоб перетягати православних українців до римско-католицької церкви. Вона не дозволяє наворотити православних до греко-католицької церкви українцям, греко-католиками з Галичини. А „наворотіє“ на свій лад. Уряд веде цю справу між іншим так, що забирає православним громадама церкви. Це діється особливо в Холмщині, де вже є десятки православних українських громад без церков, де православні священники, якщо такі ще там залишилися, правлять по приватних хатах. Та і з тими священниками зроблять скоро кінець, бо от недавно виселила польська влада з Холмщини 22 православних священників.

Снітається хтось, яким правом усе те діється. Отже в першу чергу: в „Польське, як хто хує“. Це було колись і так і далі. Та крім того вже знайшла вона на те все якесь „виправдання“, а тимчасом і „право“. Бож годі, щоб стільки церков стояли пустою і були позамикані. Треба було щось з тим зробити. І зробили.

Дня 20. червня ц. р. підписав польський міністер закордонних справ, Бек, договір з апостольською столицею, себто з Ватиканом, заступленим через нунція (папського посла) Картезія у справі земель, каплиць і церков, що перед 70 роками належали до українських парохій, а московський уряд перемінив їх на

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В
„СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

БАЛЬ У „ТОВАРИША ЛІТВИНОВА“

Голандський часопис „де Гагше Пост“ подає цікаві зведення про спосіб життя совєтського комісара (міністра) закордонних справ, Литвінова, й большевицької урядницької „сметанки“. Пишіть гостини в большевицьких достойників звертають увагу кожного чужинця, бо ті гостини якось зовсім не стоять у гармонії з нужденним життям як працюючої інтелігенції так і взагалі з життям російського робітничого народу.

Максим Максимович Литвінов (власне назвище Мехель Мехлович Валлах) мешкає разом з своєю сімєю в палаці на Спирідонівці ч. 27, яка була перед революцією власністю мільярдера Рябушницького, любителя і збирача цінних творів мистецтва. Пишіть тут меблі і взагалі димашня і столова обстановка, образи і різьби, а всім тим розпоряджається тепер Литвінов.

Того вечора, в котрім відбувався баль у Литвінова, на якому був і дописувач згаданого на вступі голандського щоденника, зарієсив вулиці пролетарської Москви від пишних авт-лімузин, що поспішали до замешкалої Литвіновом палаці.

Убраний у ліберію портієр відчиняє брами палаці на Спирідонівці, а перед нею міліціянти удержують зразковий лад. Шеф „дипломатичного протоколу“ (підручного уряду міністра закордонних справ), Барков, вітає перших гостей. Він говорить плавню по французьки, англійськи й німечки, кинне кожному чепне слово та відпродавжує до дверей „малої салі“, де вітається з ними сама „мадам Литвінов“.

Ось власне амбасадор (посол) „Третьої (гітлерівської) Держави“, граф Шуленбург, що аж блистять від ордерів, скляється над ручкою шановної газдині. Він прибув з цілим своїм штабом, в котрім є і панове аташе від сухопутного війська, від флоту і від летунства. Всі три німецькі офіцери є в парадних мундурах, моноклі блистять у їх очах, а ордери на грудях. Вони чепно похитуються в усіх напрямках, а за кожним разом дзвенять остроги, так, як то колись було на царських сальонах Вільгельма II.

І. С.

Сам „пан господар“, Литвінов, у фракі і в білій краватці, а на грудях у нього ордер Леніна. Цей ордер, хоч і не найкращий, то найбільше бажаний у Совєтах. Очевидно він його не оборонить, якщо Чека постановить впакувати йому революверу кулю у затылок голови.

За пів години зібрані вже всі достойники. Аж ройться тут від китайців і японців, дуже чепних і усміхнених. Впадає тут в очі військовий аташе Англії, офіцер королівської гвардії, дуже високий і в червоному мундурі. Він найбільше уваги звертає на себе.

Чужинні дами убрані в пишні паризькі сукні найновішої моди. Хоч і совєтські дами в дуже дорогих сукнях, то ці сукні ще за торіною модою шиті. Серед жінок совєтських достойників переважають театральні артистки, відомі вже кожному пересічному москвичеві со сцени, або з фільму.

У певній хвилині робиться незвичайний рух у всіх кімнатах: це входить шеф большевицького уряду, тов. Молотов. Офіцери бють обцасами докупи і настає тишина. Але той шеф не робить собою якогось надзвичайного враження: він убраний у звичайну гімнастерку, в котрій і Сталін ходив одягнений.

Але Сталін — генеральний секретар і властивий диктатор над Совєтами — не показується на такі парадні, бо (і слушно) побоюється замаху. Та дух його уноситься над тим цілим світлим збором і кожний привнятий це дуже добре відчуває. Він же і Молотов може поставити під „стенку“, або казати по дорозі через коридор всадити йому в лоб „пулю“ (кулю).

А покищо є на тім пишнім балі присутні і всі військові маршали, з винятком уже помордованих і з винятком Білхора, що є при армії Далекого Сходу.

Тимчасом у великій, ясно освітленій „залі“ розпочинається баль, а військова оркестра грає першого вальса. Товариш комісар закордонних справ пускається першим у танець з найстаршою рангою дамою, а декан дипломатичного корпусу танцює з „мадам Литвінов“. Посеред групи вій-

ськових аташе дуже гарячо сфорять над тим, чи маршал Буденний затанцює сьогодні „козачка“, в котрім то танці він є майстром.

Опівночі відчиняють льокалі оба крила дверей, що ведуть до їдальні, а гості бачать перед собою ряд столів, що аж угинаються під обильними харчами у срібних подумисках і тарелях, на котрих і досі ще лежилися початкові букви імені останнього царя.

На подумисках стоять цілі піраміди славної ікри, маринованих і печених риб, великих морських раків, устриць та дичини. Харчі ті приладжені частинно за приписами російської, частинно за приписами французької кухні.

А поміж подумисками і тарелями стояли цілі батерії найдорожчих вин, горівок і коньяків. Червоний маршал Буденний випивав водку, чарку за чаркою, не беручи навіть жадних перекуску. Він цокався чаркою з сусідами, промовляючи за кожним разом: „Prosit!“ (за здоров'я!). Многа лета!

І так їли і пиячили до години 2-го вночі й аж тоді почали гості розіздатися додому. А у відповіднім віддаленні від палаці стояли цілі юрби беззахисних, одертих та голодних людей.

Вони придивлялися, як з ясно освітленої палаці товариша комісара „закордонних справ“ розізджалися додому дорогими лімузинами багато повибрані гості, ситі і напоєні. Вони були в гостині в одного з керманівців держави, що є державою „вбогих і голодних“. Та ці керманівці ані не бідні ані не голодні...

Іван Н.

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Рачестер, Н. Й. — До жертовдавців протестаційного віча додати: Теодосія Матковська \$1; В. Британ 50 ц.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛІНГ, В. ВА. Піврічні збори відділу 56. Відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 1. пополудні, в церковній залі. Неприсутні члени будуть карані. — І. Ковальчук, пресд.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

КІЛВЕНД, О. Піврічні збори Тов. Союзу, відділу 336. Відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 1. пополудні. Обов'язком кожного члена прийняти на збори, бо буде справознавання уряду і контрольні свої зклади і інші товариські докум. Хто не прийняв дивіденди, нехай зголоситься на збори. Дмитро Грабський, пресд.; Семен Постолок, фін. секр.-кас.; Тимо Кальмух.

XIII.

В почекальні староства незвичайний рух. Снуються убрані з голочки вишечені панки, виступають півстовпними, обцасами намальовані панянки в тонесеньких уборах, що щільно стискають стан, через які, наче кризь сито, просвічує, манти до себе жіноче тіло. Час від часу пробіжить через почекальню офіцириня в російському однострою з золотими чи срібними російськими відзнаками. На лавках і крилах сидять інтересанти, бордати жидки, жидівки, підпанки, гімназисти, словом — представники так званої „чистої публіки“. На коридорі стоять гурмою сіркі в чоботях, з клучочками харчів, з торбами, заборонени і закурені. Стоять мовчки, нерухомо, поплідавши стіни, боячись перешкодити зайвим звуком веселому сміхові і розмовам, що долітають із почекальні. Звідти, коли відчиняться двері, чується лише „да, да“, „канечна“, „вероятна“ й інші витвори культурного, „общепонятного“ язика, та не чути щось мови української... І людина, що сюди прийшла, дивом дивується, куди то вона попала... Не то до почекальні поліційного справника, не то губерняльного сатрапа добрих царських часів. Людина з фантазією може думати собі, що вона попала до почекальні китайського мандарина, або лаші турецького; але і найбільший фантаст не допустить би, що це повітове староство в українській державі.

(Даліше буде).

О. ЛІТОВИЙ. Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)
Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина перша

19)

Але він, хоч і суворий, гордий, одначе чесний і справедливий. Мусить обстати. Він же один з фундаторів школи, сприяє освіті селян, якою мовою їм не подавали. Сам навіть іще за царату заявився за введення української мови в сільських школах. Обстане! — шептало прочуття дівчини. І від тої думки повеселішала, впевнена, що старий Омеляненко визволить батька і його товаришів.

— А цікаво, чи догадується він, що Василь любить мене? При зустрічах він пильно вдивляється в неї, заціпає розмовами, аж ніяково стає... Певно здогадується і хоче пізнати її розум, характер...

І похилилася, стала себе каркати: — Батько в арешті, а вона Бог зна, що думє... Добра донька!..

Вмовила нарешті матір лягти, а сама стала прибирати похаті. За роботою застав її Василь. Він щойно хвилю перед тим почув про нічний арешт і виглядав сумний, трохи пригноблений; очевидно, не злившись ще від вражень тієї висті-

працювати після того, що сталося... І я не зміг би — вимовив уражений. — Не жалієш ти себе...

— Требаж комусь робити; мати чується ще гірше від мене. — Як це сталося? Чому? За що? Розкажіть, Вірочко! — засипав дівчину питаннями. Віра розповіла про перебіг арешту, про все, що вона передумала. — А тепер не знаю. Треба би поїхати довідатися, і господарю на на кого з'являти — закінчила вона.

— Не журися, Віро! — заспокоював її Василь. — Усе наладиться. Я попрошу свого батька поїхати вияснити справу; може і звільнення добитися. У всякому разі він приписаний розправу. А ні, то й до Києва дорогу знайдемо... — Чиж схоче твій батько допомогти? Він сам є противником відділення України від Росії, ставився неприємливо до самостійницького руху.

— Не такий він великий мовскаль, як про нього загально думують — обороняв батька Василь. — Правда, він монархист, вихований на російській

культури, та всеж і доля українського селянства йому не байдужа... А про теперішню владу він сам каже, що це зграя безпринципових людей. Я впрошу його, щоб вночі поїхати, будь певна!

— Не знаю, як дякувати тобі, Василю, — зраділа Віра. — Дякувати? — Дрібниця — немісло хлопцеві опустив очі. — Хіба це щось велике? Батько і так має їхати до міста.

В дійсності він бажав її поїхати, прагнув її. Хотів не раз уже признатися, що любить її, та не смів. Не знав і тепер, як почати, щоб не образити її. Такий час, у неї горе, а він торочитиме їй про свою дурну любов? Може вона його не любить, а лиш так, говорить ширю, як до товарища малю літ. Ще признається колись... А покищо подякую для нього було її прихильне слово, ласкавий зір. Цього йому вистардало.

— Який він добрий! — у той час думала Віра. — Як приймає наше горе до серця, якпочується. Чи він любить її?.. Мабуть... Ужеж старші не жартували, не визнають його з нею... Але нехай він перший торкнеться цієї справи, тоді вона, хоч соромно, відкриє перед ним своє серце.

Але обоє мовчали, зніяковіли, наче лякаючись. Мали забавити симпатію до себе, а не мали досвіду. Часто так буває, що людина гине за любовою особливо, не раз будучи собі пляни, як то вона просто і ясно висловить свої почування перед нею; та коли дійде до

признання, то наче хто на сім замків уста замкне. Любов серце розпирє, а язик відмовить послуху, хоч плеч. Мабуть, немало залюблених розійшлося лиш тому, що на одне не зібралось на відвагу в своїх почуваннях признатися... Василь довго не поспав коїло Віри. Вдмів розповідь про нічний поділ батькові.

— Я вже чув. Відзначують-ся наші доморослі гетьманчики, — вислухавши оповідання сина, сказав старий. — Та не знаю, чи зможу допомогти... Наш повіт, здається, найгіршу владу дає: поліційні пристави, урядники, кандидати на попі... А староста — яляка; обертали докверу пальця ним можна.

— Всеж я прошу, тату, вжити всіх ваших впливів. — Як уже сказав, що поможу. Чогож тобі ще? — ніби буркнув старий суворо. — Але чого ти так за арештованими розпинаєшся, цікавий я знати?

— Селяни арештовані без вини. Крім того це гарні люди — не дивлячись батькові в очі, ніяково відповів на запит Василь. — Ой, не те, синашу, не те... Тут інша причина... — погрозив пальцем старий. — Я знаю, куди тебе тягне... Але ніщо... Ти в мене одинак. А тепер і часи такі настали, що панянкам-білоручкам не можна позадостити... Теперішня жінка повинна вміти зварити, в хаті попорятати, навіть корову видоїти.

Василь іще більше зніяковів, почувши, куди батько гнє. Не чуючи докору, чи гніву в голосі батька, набрав сміло-

сти запитати, що він думає. — А якби і так, тату... То ви позволите мені одружитися?

— Зарано ще — добродушно заговорив старий. — Зажди який рік, нехай лад стане. Щодо дівчини то... Дівчос гарна, освічена, ну, й не білоручка.

— А хіба ви її знаєте? — здивовано перебив Василь. — Певно, що знаю! Ти думав, що твій батько вже нічого не бачить?.. Дівчина гарна. А що селянка... І твою покійну маму донька селянина.

— А я й не знав! — втішався Василь. — То ви, тату, не будете забороняти?

— Чогож би — лагідно сказав Омеляненко. — Тобі жити з нею, а не мені... А майна як із собою в могилу не беру... Вистане для вас... Але чи ти певний, що вона тебе бажє?

— Вдивився на сина. — Ще не знаю — вирвалося заскоченому несподіваним запитом Василеві.

— Отож бо й є... — всміхнувся батько. — Дівчата, синашу, то такий химерний народ... — Вже як буде, то буде... Але треба визволити її батька!

— Попробуємо. Однак ратися за успіх не можна. Може їх відпродавили далі — висловив побоювання батько. — Не може бути! — перестрашено викрикнув син. — Ми ще не знаємо. Страхатися нема чого. Скажи там приїзди, щоб приготувала речі; вечером я поїду. Та й харчів, бо в місті, знаєш, годують так, що непривичному чоловікові заслабнути можна — на-

казав синові. — В одну мінуту, тату... Зараз — син радо побіг виконувати наказ старого.

— Е... Бач, як втішився хлопень... І за рідним батьком навряд чи більше впадав би — подумав Омеляненко на голос. — Та... Молоде, правдомовне. Не вміє викручуватися пологово. Треба вволити його бажання.

Вечором Василь проважав батька до поїзду. По пероні проходжувався старий Василевський, нетерпеливо поглядаючи то на годинник, то в північну сторону, звідки поїзд мав надійти. На лавочці лежала валізка священника; видно і він зібрався до міста.

— І ви тут, панотченку? — замісць привітання загомонів Омеляненко, простягнувши руку. — Що? До богоспасаємого міста, перед ясні очі владу імущих?..

— Атож — стиснув простягнену руку священник. — А ви? — Туди, куди й ви. Синаш уприсів — вказав рукою на сина. — Хоч і не хотілося старі кости турбувати, та нехай... Послухав хлопця.

— Мали ще принести харчів для арештованих. Не знаю, чи всіспіють? — клопотався священник. — Поїзд ось, ось надійде.

— Аби гроші, харчів і в місті дстануть — заспокоїв його Омеляненко. Дійсно, за кілька хвилю надійшов поїзд. Василь позано-сив до вагону речі батька і священника та побажав їм успіху у виправі.

— Глядіть же... Вертайтеся з нашими просвітнями!

3 ДНІЯ

МУЧЕНИЦТВО ЖИДІВ.

В Палестині сталася така подія: молодий жид Соломон бен Йосиф, який вісім місяців тому покинув свій батьківський дім у Польщі й уїхав до Палестини, щоб там віддати свої послуги зарученій жидівській державі, вступивши до жидівської терористичної організації й у висліді англійська влада засудила його на смерть. Приголомив його на винику, коли він стріляв до автобуса, у якому їхали цивільні араби. А з арабами, як відомо, жиди в Палестині мають вічні клопоти, такі, які ми маємо з поляками, москалями, чи румунами. З тою жидівською, що українці творять 90% відсотків населення на своїх землях, а жиди в Палестині творять тільки 10%.

ВІДГОМІН ЗАСУДУ.

Цей засуд жиди на смерть відбивши широченним відгомін по цілому світі. Майже всі американські часописи що дня приносили відомості про цю справу. А жиди по цілому світі, не звертаючи уваги на свої внутрішні ріжнїції, рішили поєднати протест проти засуду, щоб бен Йосифа врятувати. Та це не помогло. Бо англійська влада, яка опікується тепер Палестиною, такі засуд смерті виконала і бен Йосифа повісили. Протести проти англійської влади продовжуються далі. Жиди в Польщі навіть назвали один день, у якому рішили всі разом запротестувати. А польська поліція пильно стереже англійську амбасаду, щоб місцеві жиди в розяренні не завдали їй якої шкоди.

ЧОМУ ТАКЕ ОГРІЧЕННЯ?

Для нас, яких вороги тяжко переслідують і згладжують скрито чи отверто зо світу наших найкращих синів, таке обурення жидів зрозуміле, зрозумілі також протести. Ми навіть симпатизуємо з ними. Та всетаки якось дивно виглядає ця жидівська солідарність у цьому випадку, бо самі жиди виступали проти терору взагалі, й найчорнішими красками описували арабів, коли ті в подібний спосіб стріляли на жидівські автобуси. Влаштували масові протести в обороні бен Йосифа, жиди рівночасно роблять з нього героя. Роблять героя з того чоловіка, що стріляв до автобуса, в якому були невинуваті й безборонні араби. А коли цього роду люди є героями то й араби, що стріляли на жидів, є також героями... Права в етиці обов'язують усіх однаково.

ВСЕТАКИ БЕН ЙОСИФ НЕ ЗВЧАНИЙНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

Та, не звертаючи уваги на це все, треба зазначити, що бен Йосиф, захоплений модерним жидівським романтизмом, покидає батьківський дім і удається до вимріяної країни, змалюваної в легендарних красках його вчителів та родичів; котрий вступився в небезпечну революційну роботу, в якій нема жадної особистої нагороди, а є тільки небезпека, — не є звичайний злочинець, навіть коли стріляє помиляючись до безборонних людей. Він робить це для якоїсь вищої несеселюної ідеї. Він вірить у ту ідею так сильно, що віддає за неї життя. І справді, коли його вшалили, то він сказав, що „вмирає з іменем Жаботинського на устах“. Жаботинський — це націоналістичний жидівський провідник, який проповідує безпощадну боротьбу з ворогами жидівської незалежності. В той спосіб і серед таких відносин вмираюча людина не може бути злочинцем, тільки героєм, хочби тільки в очах своєї власної раси.

ЧИ ПРИЗНАЮТЬ ЖИДИ ЧУЖИЙ ГЕРОІЗМ?

Клопіт з жидами лиш той, що вони дуже рідко хочуть уїхати в положення іншого народу і признати йому героїзм та слушність. Коли йде про їх власний інтерес, то вони безпощадні. Можливо, що довге емігрантське життя й вікові переслідування їх такими зроби́ли. Та всетаки це їх не оправдує, а навіть їм самим надалеку мету приносить велику шкоду.

Бо серед християн є багато таких людей, які симпатизують з жидівськими терпіннями і навіть не раз станулиб активно в їх обороні. Та все спільне їх гадка: „А жиди мають пощаду до своїх ворогів чи противників? Чи мають милосердя і симпатії для інших поневолених народів, коли це не йде по лінії їх національних інтересів?“

ПРИКЛАД З НАМИ.

Ми, українці, знаємо добре, що жиди не раз нам всадили ножа в спину. А їх підтримка Советів, чи протиукраїнська політика в Польщі, викликає ще далі глибоке огірчення серед поневолених українців.

Правда, жиди можуть оправдуватися тим, що вони тою політикою рятували власну шкіру. Але хто стане на такий себелюбний засаді „рятування власної шкіри“, той сам зривається права звертатись до якоїсь всевітньої справедливості. Лиш той має право апелювати до чужого милосердя і справедливості, хто сам строго придержується тих засад.

Жиди в своїм нинішнім нещасті знайшлиб далеко більше прихильників, якби самі виявляли більше щирої й активної прихильності до загальних поневолених народів.

Оправдався.

— Як ти такий п'яний прихилиш до хати?
— Я не приходжу, мене привозять.

ПОМАГАЙТЕ НІРКАМ негідної! Важливе застереження! Як ваші нирки або міхур не функціонують правильно і мусите часто вставати вночі, маєте біль у ногах, снімо під очима, запороти й болю в товщині, як вам запашують сугубо або чуєте неприємний запах в сечових провідниках, знайдете скору полешку, вживаючи Duff's Compound, Зільний Герботи ч. 66. Спробуйте її негайно! Купіть пакечку за 75 центів. Почтова оплата додатково 10 центів. Питайте свого аптекаря або пишіть: S. Kyo Laboratories, 105 — 3rd Ave., New York City.

ЗАХАР БЕРКУТ

Славна повість Івана Франка, це не романтична історія зо замкнених днів, які читають люди, що хочуть утікати від важкої сучасності. Це повість для людей, що в книжках шукають нової сили до життєвої боротьби.

Це історична повість у найкращому розумінні цього слова, себто повість, яка розяснює нам сучасне життя, показуючи нам з того життя в зеркалі минулого те, чого ми не зрозуміли би, якби нам показати в зеркалі сучасного.

Ось для прикладу кілька життєвих правд, заснованих цією великою повістю великого майстра пера:

Нехай і так, що ми нещасливі, але для чого мусимо ми бути зрадниками свого краю?

Навіть люди, що тужать за порядками без князів і влад, мусять для боротьби проти спільного ворога, дружитися й встановити владу.

Хто хоче, щоб інші ступали за нього, той мусить стати за інших.

Коли дві віри борються зо собою, важливішою від кожної з них є пошана для людини іншої віри.

Люди, що для класових інтересів зраджують рідний край, на ділі зраджують інтереси своєї класи.

Отсі правди це десень великої повісті Івана Франка під наголовком

ЗАХАР БЕРКУТ

а канвою, на котрій письменник виткав ці правди, служить прецікавий історичний мент в минулому українського народу, коли на наші Бескиди напали дикі монголи, щоб пограбувати маетки, закріпити людей й запанувати над краєм во віки.

У ЗАХАРІ БЕРКУТІ Іван Франко говорить не лише як письменник, але й як громадянин. Тут він не лише читача забавляє, але й освічує його, навчає й виховує.

ЗАХАР БЕРКУТ, історична повість Івана Франка, в твердій оправі — \$1.50.

Замовляйте в Книгарні „Свободи“

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГОЛІЮК, МАСС.

Люди добрі, але виродки трапляються.

Прочитав я допис з Лудлова в ч. 148 „Свободи“ і хочу від себе сказати слово. Наші громадяни назагал не знають пригадаймо собі величаву маніфестацію в 1930 році в Амгерсті, Масс. Таких Українських Днів ми ще до цього часу не улашдували. А все-таки прибули українці з п'ятьох стейтів Нової Англії. І громадно прибули українці з Лудлова, Масс. Покійний В. Петрусик попереджував мене, що на наших святах не забракне ворогів і такі своїх переквертнів. І я сам стверджував, що тоді приступив до мене один поляк і заявив мені, що ми не будемо могли говорити проти Польщі й поляків. Я йому дав добру відправу і сказав, що як йому що не подобається, то може забратись. А як п. Ревюк скінчив промову і зачали співати американський і український гимн, то знайшлися такі, що не хотіли здійснити капелюхів. І їх добре поповив бесідник. Підношу це на те, щоб такими випадками не зражувались, бо вони були, є і будуть. І будуть і в Лудлові. Але і там є порядні, чесні й патріотичні громадяни, що дають собі раду і з перевертнями чи ворогами. Їх жертви на народні цілі є доказом, що громадяни мають щире українське серце.

Ілля Вавришин.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Виступ українського хору „Думка“.

Український національний хор „Думка“ під диригентурою п. Івана Атаманця заангажовано до виступів на сцені театру „Факс“, себто найбільшого театру міста Дітройта. Хор буде виступати від 1—8 липня. Виступи будуть пополюдні і ввечерю, так, що буде для всіх нагода побачити хор і почути нашу чудову пісню на сцені великого театру. Наше громадянство повинно численно явитись на цих виступах і своєю присутністю та опле-

сками дати доказ, що і ми самі вміємо оцінити наш хор. З матеріального боку виступ хору, задля великого числа співаків, може не є такий світлий, хоч на теперішні тяжкі часи і цей гонорар стане у великій пригоді неодному з безробітних членів. За це з морального боку виступ являється великим здобутком для нас, українців.

Реклама, яку ми осягнемо з нагоди виступів хору, є неочінена. Люди, до яких ніколи ніяким способом не можна було заговорити про Україну і її культуру, пізнають її по наших мальовничих строях, як також відчують чар нашої пісні.

Українці міста Дітройт можуть бути горді, що мають такий хор.

СТЕМФОРД, КОНН.

Жінцтво організується.

Дня 5-го червня прибула до нашої громади організаторка Українського Червоного Хреста ОДВУ, пані Стефанія Галичич. З тої нагоди скликало місцеве жінцтво на збори, на яких промовляла пані Стефанія Галичич. Насамперед бесідниця говорила про потребу існування жіночих організацій та про їх вагу і значіння в загальному громадянському житті народу, зазначаючи, що жіночі організації мають доповняти ті прогалини праці, яких не виконують інші організації. Зокрема вони мають поширити свою діяльність на такі ділянки праці, які вони можуть виконати краще ніж яканебудь інша організація. До таких ділянок належить, наприклад, та праця, яку тепер веде У. Ч. Хрест ОДВУ. Пояснивши ціль та працю У. Ч. Х., бесідниця давала ще відповіді на ріжні запити, які виринали в дискусії, що виявлялась зо скінченні промови.

Реальний вислід зборів був такий, що зібране жінцтво рішило зорганізуватись у відділ Українського Червоного Хреста та повести ту працю, яка лежить в обсягу ділення цієї організації. Потім вибрано уряд і на тім закінчено ці організаціїні збори.

Перші збори новозаснованого відділу відбулися 16-го червня. На ті збори відділ запросив знов паню Стефанію Галичич, яка подала присутнім членицям практичні вказівки щодо ведення праці відділу на користь нашої імїграції й Рідного Краю. Згадала також про те, що відділові в Стемфорді надано число 27, бо це вже осноровано 27-мий відділ Українського Червоного Хреста ОДВУ.

За уряд 27. від. У. Ч. Х.:

Анна Блашук, передсідниця;
Агафія Когут, секретарка;
Ксенія Пастушак, касієрка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбулись в п'ятницю, 8. липня, в год. 8. ввечерю, в У. Н. Дому, 214-216 Bayview St. Присутнісіх членів прибуло на збори, бо є важкі справи до погодження. Будуть зити відділових урядників і контрольної комісії з їх урядкування за 6 місяців. Припоминатимуть всім членам, котрі заявляють до Товариства, щоб вивіривали свої записки, бо в противний раз будуть наразені на суспендіцію. Також проситимуть членів, щоб старались, наскільки будуть могли, припровадити нових членів. Вступ до У. Н. Союзу вільний, а до Товариства згідно з ухвалою. — П. Сташко, голова; В. Кардаш, секретар; С. Могіла, секр.; 311 Bond St., Elizabeth, N. J.

ДІТРОЙТ МІШ. Піврічні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292, відбулись в суботу, 9. липня, в год. 6. ввечерю, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin ul. На ті збори обов'язково має кожний член прибути, без ріжнїції, чи буде платив чи ні. Маємо важкі справи до порішення. За тіх членів, що довжили до відділу, якщо не прийдуть на збори і не погодять справи, більше до Союзу не прислано. Ож, старайтесь по можності платити. Ті члени, котрі не дали нічого на кіска, хай будуть такі добрі і дадуть, щоб часом не червоніли перед іншими. Тим разом будеться читати тих, що дали, а на ріжних зборах тих, що не дали. Рішож пригадаємо, не забувайте, а старайтесь припровадити нових членів. Не спускайте тільки на секретаря. Крім секретаря є ще дванадцять урядників, ану, котрий буде перший! Не не задірюйте! — Іван Форіс, предс.; Ізко Андрусевич, кас.; П. Крес, секр.

ІДІМ ДО НИХ...

Ідім до них м'ягко, що сплять у них борці, що подягли колись із кіскам у руці...

Ідімо ми до них з молитвою в устах і покладім вінки на чорних їх хрестах.

І покладім вінки і м'яки і квітки і збережім в серцях про них святі думки.

Бож то за нас вони на полі полягли, за наше щастя все без жалю oddali.

І кров пролили так, як ранішню росу, і юність oddali і силу і красу...

І всі за щедрий дар нічого не хотять, Лиш пам'яті про них, що там в гробах тих сплять.

І ще одне у них бажання, хлопче, знай — Щоб ти так, як вони, любив свій Рідний Край!

В. Х.

Стрілецька пошана

Дня 1. липня відбулися чергові наради центральної управи Стрілецької Громади в Америці. Голова організації, Д. Галичич, відкриваючи наради, присвятив ширшу увагу роторемській трагедії й смерті полк. Євгена Коновальця, команданта Корпусу Січових Стрільців. Рівночасно повідомив присутніх членів управи про щойно наспілу телеграму про смерть генерала-четаря Мирона Тарнавського, начальника Української Галицької Армії. Засувавши ріжнїці у причини смерті тих двох великих воїнів Української Армії, з яких один помер від зрадницької московської руки, а другий природно, та обговоривши їхні заслуги для української визвольної справи, голова підкреслював, що ці втрачені вчорашні стрільці якнайбільше, бож це відійшли від нас ті, що були у провіді активної боротьби за українську державність. Присутні пошанували пам'яті Покійних повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою.

Про вислід нарад в інших справах буде виданий окремий комунікат.

Управа
Стрілецької Громади.

КЛІВЛЕНД, О. Піврічні збори Бр. Вас. Великого, від. 364, відбулись в неділю, 10. липня, зараз по Службі Божій, в галі церковній. Тому, що на порядку дня є дуже важна справа, як справоздання урядників, котрілі з ювілейного свята, опізника грошей, припинання нових членів і ін., тому кожний член обов'язково повинен явитись на збори. — А. Барбер, предс.; С. Кравчук, кас.; І. Сподар, секр. Нова адреса секретаря: John Spodar, 2982 E. 102nd St.

ШКАГО, ІЛЛ. Піврічні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбулись в неділю, 10. липня, в год. 12. по полудне, в салі церковній при Окей і Райс ул. В склад програми входять дуже важні точки: фінансовий звіт за 6 місяців; потвердження контрольної комісії; погодження відділових справ; справа тренювання Дня У. Н. Союзу; в Шкаго, що відбуються 17. липня; українська участь у світовій виставі в Нью Йорку. Обов'язково кожний членія і член повинні явитись на означений час. — М. Барабас, предс.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УВАГА!

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ!

УВАГА!

ЗАХОДОМ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ВІДДІЛІВ О.Д.В.У. З ТОВНТОН, МАСС., СЕНТРАЛ ФІЛС, ПРОВІДЕНС І ВУНСАКЕТ влаштується

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕНЬ

У ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИПНЯ (JULY 10), 1938.

НА ПЛОЩІ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ, де завжди відбуваються пікніки.

На цей Національний День і Фестин запрошуємо окржну управу і відділи з Бостон, Сейлем, Манчестер і інших околиць.

Шановні українці! Вороги змушують нас в варварський спосіб над нашим народом в рідний край. Тому пора нам єднатись і братись до спільної праці, щоб дати поміч рідним братам і сестрам в краю. Хто почуває себе українцем, повинен прибути на цей Національний День. Початок свята в 1. годині пополудні. Програма свята буде проголошена на місці. Будуть бесідники, українські танці і таке інше. Вразі непогоди свято відбудеться в наступну неділю. Комітет свята.

ПОЗІР!

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦІ!

ПОЗІР!

ЗАХОДОМ БРАТНІХ ВІДДІЛІВ ОДВУ І МУН ОКРУГИ ОГАЙО влаштується

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИПНЯ (JULY) 1938 Р.

В ГОРОДІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, BROADVIEW PLEASANT VALLEY, HOERTZ RD.

Шановні Українці! Події на рідних землях змушують нас солідаризуватись та ставати в спільні лави до боротьби з ворогами. Чимраз то страшніші вістки доходять до нас з рідних земель, чимраз то дужче стогне рідна Україна в ворожій ярмі, дужчий в кігтях займачів. Тому спільно берімся до праці, спільно приготуємося, щоб не було запізно, як прийде той слушний час, щоб ми були готові. На цій націоналістичній дні не сміє бракувати ані одного поступового українця чи українки, яким лежить на серці добро та воля свого рідного Народу. Тому кличемо всіх з околиць міст, як: Ронгстани, Акрон, Лорейн, Лейкуа і інших, до участі! Початок свята в 12. годині пополуудне.

Боси будуть виїжджати від Укр. Нар. Дому, 2253-B. 14. ул., у год. 12., 1., 2.30 та 3. Від стріт-карі будуть возити троки; трок також буде на 1ст сайд коло Народноу. Дому на 93 оф Кінсман. 150.5

Комітет Свята ОДВУ.

УВАГА!

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОЇ ПІТСБУРЦЬКОЇ

УВАГА!

ЗА БЛАГОСЛОВЕННЯМ ЕКСЦЕЛЕНЦІ ВЛАДИКИ КИР КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО влаштується

СЕМІЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИПНЯ (JULY) 1938.

У ВЕСТ ВЮ (WEST VIEW) ПАРКУ

Це церковно-народне торжество розпочнеться Архирейською Службою Божою в 11. годині (літний час) перед полуднем при співучасті доколичного духовенства. Богослужбовою частию завідує Впр. о. С. Журавецький, Ч. С. В. В. Преосвященний Владика виголосить святочне слово: — Співатимуть Злучені Хори в числі 400 хористів під управою проф. Івана Корбенького. Загальна збірка буде перепроваджена як дар на Українську Вищу Школу, Український Бібліотечний і Український Музей в Стемфорді, Конн.

В год. 2. зполудня КОНЦЕРТ поодиноких і Злучених Хорів, промови та виступ школи танцюристів балетмайстера В. Авраменка, під промовою п. Миколи Арсенія. Головний майстер церемоній Впр. о. П. Олексів. Відтак спортивні змагання українських католицьких друзин у м'ягкій м'яті. Тікети на паркові забави і лончі просямо купувати від призначених комітетових, бо лише з нашого розпродажу є прихід для Українського Дня. — Бизнесова часть Українського дня є в руках Злученого Комітету Української Католицької Молоді в Пінтсбурні під зарлем пана проф. Івана Кісінючі.

До численної участі запрошуємо всіх Громадян зі Св. Сайда і Норт Сайда Пінтсбург, Ембрідж, Аліксина, Мекіа Ракс, Карнегі, Нью Кенсінгтон, Арнолд, Нью Александрія, Ботлер, Вілмердінг, Мекіспорт, Дженет, Лейтроб, Форд Сіті й усіх інших місцевостей в околиці Пінтсбурга — Зійдімся знова разом, усі на цій вчорішній святі, щоб заманіфестувати нашу національну свідомість та виявити жертовність до своїх рідних Українських Культурних Установ в Америці!

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ: о. Петро Олексів, о. С. Журавецький, о. Дмитро Гресько, о. д-р Степан Кнал, о. д-р Василь Федаш, о. Йосиф Шманок, о. Іван Теодорович, о. Лев Пеленський, о. Василь Зацерковний, о. Вод. Козоріз.

ДНІСТЕР! ПОВІДОМЛЕННЯ! ДНІСТЕР!

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР, ВІДДІЛ 361 У. Н. СОЮЗУ В НЬО ЙОРКУ

ПОВІДОМЛЯЄ ВСІХ СВОІХ ЧЛЕНІВ, ЩО

МІСЯЧНІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, 9. ЛИПНЯ (JULY) 1938. Р.

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 217-219 E. 6-та ВУЛИЦЯ В НЬО ЙОРКУ.

Початок точно в годині 8. ввечерю.

Заряд Товариства визнає, щоб всі члени були приязні, бо є важні справи. Треба розібрати тікети на зборах на відділовий пікнік, бо вислатись не буде. Е. Гузар, предс.; Д. Костишин, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У шпиталі в Палмертоні, Па.-
помера в шпиталі 1. липня
1937. Членів У. Н. Союзу в
Бр. св. Николая, підліт 369.
МАРІЯ САВЧЕНЦЬ.

Покійна родилася 15. жовтня
1897 року, в селі Тернова Нік-
ні, повіт. Турна. До У. Н. Со-
юзу приступила 24. березня
1917 р.

Покійна полишила мужа Дми-
тра, два сини і дві доньки. Всі
належать до У. Н. Союзу.

Покійна прожила всього 40
років.

Похорон відбувся в ненеді-
лю, 4. липня.

Хай земля їй буде пером!
Михайла Губа, секр.

У Нью-Йоркській Шпиталі дня
30. червня 1938. р. помер
ДМИТРО ПОЛЮГА.

Член У. Н. Союзу в віці 42. в
Пасейку, Н. Дж.

Похорон відбувся в Пасейку
дня 2. липня.

Покійний родилася 1892 року
в Торговицях, повіт. Самбір,
Зах. Україна.

До Союзу вступив у 1916 р.
і був членом 22 років. Поли-
шив вдовою жінку Анну та у-
спитову дочку Ярославу.

Хай прибрана відома земля
Вашингтона буде йому пером!
П. Годовачук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІОНГСТАВН, О. Піонерні збори
Бр. св. Ів. Хрестителя, вік 230, від-
будуться в неділю, 10. липня, в го-
дині 2. пополуночі, в галі 525 W.
Rayen Ave. Контр. комісія за-
спроєвуватиме за 6 місяців. Ож-
брати, й сестри, прийдіть хоч раз
на ці роки і вислухайте справоз-
дання і порадимося, що маємо робити
надалі, бо як самі знаєте, тепер
безробіття і каса підпадає. Секре-
тар мусить набратися по хатках, щоб
сколектувати на розмет. Тепер жак
приходиться два і три рази до од-
ної хати йти. Дещо дістане, а потім
скаже: я не маю грошей. Отож не-
має ніякого мігн, як один, і ми
справу обговоримо, щоб потім не
було таркань на урядників. Кожен
член має сповістити свій домі, бо і
протиний раз братство поспити
згідно до статуту. Не вживайтеся
член підлягає карі 50л., а урядник
1 дол. — Т. Пері, пред.; І. Гарніч,
секр.-кас.

Василь Семіт.
Добра.
Чи ти не вважаєш, що я
на цій фотографії виглядаю
дуже по дурному.
Ні, фотографія зовсім по-
добна.

ЯКЩО ВИ ЩЕ НЕ ЧИТАЛИ БЕЗСМЕРТНОЇ
ПОВІСТІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

ТАРАС БУЛЬБА

ТО МАЄТЕ ТЕПЕР НАГОДУ ДІСТАТИ ЇЇ ЗА 50 ЦЕНТІВ.

Перед читачем цієї повісті великого письменника встает в
цілій своїй величч українське козацтво, з його героїською
боротьбою проти ворогів, з безмежною любов'ю до рідного
краю, з їх безнадійною посвятою себе й усього найдорож-
чого. — Повість прикрашена 10 ілюстраціями.

Замовлення шліть на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ВІДОЗВА
ДО ВИХОДЦІВ З РАДЕХІВ-
ЩИНИ.

Як знаєте з часописів і ар-
хівів, що їх одержуєте з рідних
сторін, одним з найсильніших
заборол проти наступу воро-
гів, які хочуть усе українське
знищити, або спольшити, —
Рідна Школа. Така Рідна Шко-
ла є також у Радехові. Рік то-
му як я вернувся з Рідного
Краю, де мав нагоду особисто
бачити ту корисну працю, яку
веде Рідна Школа в Радехові
на користь українського наро-
ду. Ця Рідна Школа вдержу-
ється з підмоги усієї україн-
ської суспільності. Влада не-
тільки що не підтримує цієї
школи, але старається всіма
силами її знищити. Щоб ту
Школу вдержати на належній
навчальній висоті, потрібно на-
це фонди, яких з убогих укра-
їнських учеників Школа не
всміє стягнути. Також зужби-
ла українська суспільність, яка
має на своїх плечах багато у-
країнських установ, не всміє
дати Рідній Школі належної
піддержки.

Кілька тижнів тому Рідна
Школа в Радехові вислала до
пані Анни Дреницької в Ші-
каго листа з проханням заня-
тися збірками на Рідну Школу.
В тій цілі в Шікаго завязався
комітет, щоб призбирати
фонди для Рідної Школи в Ра-
дехові. Цей комітет уже в тій
цілі ухвалив влаштувати 17.
липня ц. р. пікнік, який буде
проголошений. Хто хотів би о-
крема зложити добровільну
жертву на ту ціль, міг би ви-
слати гроші на адресу коміте-
ту, до якого входять: Софія
Шкраба, Марія Шевчук і Анна
Дреницька. Адреса останньої
така: 836 N. Maplewood St.,
Chicago, Ill.

Василь Семіт.
Добра.
Чи ти не вважаєш, що я
на цій фотографії виглядаю
дуже по дурному.
Ні, фотографія зовсім по-
добна.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ
КРАЄВІ

АМСТЕРДАМ, Н. Н.
На визвольну боротьбу.

В неділю, 12. червня, о. М.
Лисак відправив в укр. кат.
церкві панахиду за полк. Е.
Коновальця, а 26 червня влаш-
товано в пам'ять покійника
академію. На сцені видні порт-
рет голови Проводу Україн-
ських Націоналістів, прикра-
шений вінком із живих квітів.
По боках висіли жовто-бла-
китні ленти. Внизу була чорна
лента.

Присутні пошанували па-
м'ять погнаного повстанням з
місць і мовчанкою. В програ-
му академії входили стрілець-
кі пісні і промови. Святочний
реферат виступив гом. В.
Чучман. Він вказав ролю
полк. Коновальця в наших виз-
вольних змаганнях та його
трагічну смерть з рук моско-
вського агента. Промову виго-
лошено перед портретом, пе-
ред яким зложено китицю
квітів. Програму закінчено від-
співанням національного гим-
ну. Збірка в селі принесла
\$10.65. Тов. ім. І. Франка, від
У. Н. Союзу, жертвувало \$15.
Разом було \$25.65. По відта-
гненні розходів вислано до
централу ОДВУ \$23 на виз-
вольну боротьбу.

НЮ ЙОРК, Н. Н.
Дар „Прогрессу“.

Отець адміністратор П. По-
нятишин з Нью-Йорку зложив
від себе як дар „Прогрессу“ у
Львові суму \$100. Гроші пере-
слано через Об'єднання.

Укр. кат. церква св. Юрія
при 7 вул. в Нью-Йорку пере-
слала через Об'єднання \$150
для „Прогрессу“ у Львові. В тій
сумі є дар \$50 з церковної ка-
си і \$100 з збірки.

ЧЕСТЕР, ПА.
В пам'ять полк. Е. Коновальця.

Захолом уряду гр.-кат. церк-
ви Сом. св. Духа відправив
у неділю, 26. червня ц. р., мі-
сцевий парох о. І. Боярчук
панахиду по бл. п. Е. Коно-
вальцеві, передаючи вірним
суму вістку про смерть вели-
кого сина України. В своїй
проповіді о. парох підніс за-
слуги покійника для україн-
ської нації. По панахиді пере-
ведено збірку на Рідну Школу
в старім краю. Збірка прине-
сла \$8, до того доложив о. Бо-
ярчук \$2. Разом \$10 вислано
через Об'єднання на призначе-
ну ціль.

Я. Рогач.

ГАРНИЙ ПОЛОВ.

Джей А. Гейнес, багатий спортсмен з Еванстоу,
Ілінойс, витягнув з води коло Ст. Пітерсбург, Флори-
да, велику рибу породи тарпон, що важить 125 фунтів
і має 6 стій довжини. Менша риба важить 55 фунтів.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ
ЧАР ДЕТЕКТИВНИХ ОПОВІДАНЬ?

Є люди, що засмакувавши його, заснути не мо-
жуть, не почитаючи такого оповідання.
Між любителями детективних оповідань є такі
люди, як пок. президент Вилсон, пок. прем'єр Кле-
менсо, бувший прем'єр Лойд Джордж, президент
Френклін Рузвельт. Хоча життя не відмовило цим
людям цікавих подій, вони все таки захоплюва-
лися, згл. захоплюються, оповіданнями про те, як
злочинцеві вишукує найхитріших способів, щоб ви-
конати злочин безкарно, а детектив старається впасти
на слід цієї хитрої штучки.

Захоплення детективними оповіданнями походить
звідти, що втілюють одну дорозу, а гонимі десяти.
Накладом „Бібліотеки для всіх“ у Львові
вийшла

СЕРІЯ ДЕТЕКТИВНИХ ОПОВІДАНЬ

найбільшого автора детективних оповідань, відомого
англійського письменника Конана Дойля:

1. Душогубство в Абей Грендж.
2. Пестра стижка.
3. Захопаний клейнод.
4. Чоловік з блемною.
5. Відтятий палець.
6. Шість Наполеонів.
7. Танцюючі фігури.

Кожна книжечка цієї серії становить собою цілість.
Кожна книжечка видана в такім вигіднім форматі,
що її можете взяти зо собою в кишеню блузки й
читати по дорозі.

Серія з 7 книжечок всього 70 центів!
Замовляйте в книгарні „Свободи“.

„SVOBODA“
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

З „ИНСТИТУТУ ІТАЛІЙСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ“ У ЛЬВОВІ.

Дня 3 червня ц. р. відбули-
ся в домі „Інституту італій-
ської культури“ у Львові о-
станні передавочні ширші
сходили членів інституту, що
в більшості були теж учасни-
ками курсів італійської мови,
які вів лектор львівського У-
ніверситету, д-р Карло Гал-
льо (директор цього інститу-
ту). Інститут повстав у Львові,
як теж у Варшаві і Кракові, в
листопадні мин. року, а його
завданням є гуртувати сим-
патиків сучасної Італії, вчити
їх італійської мови і азгальні
знайомити з фашистською
культурою. При інституті є
бібліотека і читальня, з яких
користаються члени безплатно.
Усіх членів до львівського ін-
ституту записалося 230, в цьо-
му дуже поважне число укра-
їнців (переважно старших гро-
мадян). З поляків були на кур-
сах мови навіть кілька гімна-
зистів. Сам директор інститу-
ту, К. Галльо, доктор сла-
вістики з Торіна, своєю висо-
кою культурною поведінкою і
милою вдачею зумів так зед-
нати собі всіх курсантів, що
вони з правдивим жалем роз-
ставалися з ним на час літніх
ферій. Познайомившись з де-
якими українцями, вчився він
теж української мови. Остан-
німи сходинами, які скінчи-
лися спільною знімкою, про-
водив італійський консул.

ГОДИНИК НА ПІДСТАВІ
ДАВНИХ ПРИПИСІВ.

У давніх часах, коли хтось
складав іспит на годинникаря,
мусів самостійно зладити ки-
шеневий годинник, або теж
годинник іншого роду. Хоч
тепер від годинникарських уч-
нів не вимагають того роду
кваліфікацій, то один моло-
дий швед, Ерік Лінд, після
важкої 7-місячної праці еко-
нструував годинник на підста-
ві приписів, що містилися в
старих цехових книгах. Кошт
цього годинника з уваги на
виготовку важку працю здо-
ження всіх частин годиннико-
вого механізму та з уваги на
дорогий матеріал, що його
Лінд ужив до свого годинни-
ка, оцінив на 2,000 корон.
Фахівці заявили, що годин-
ник виконаний незвичайно
прецизно.

Лінд рішив здобути назву
годинникового майстра згідно
з давніми цеховими приписа-
ми. Тему, що ці приписи ви-
магають, щоб годинникар-
ський учень відбув два ро-
ки мандрівки по різних вар-
шавських годинників, або теж
Цицію і вихав до Карльсруге
(Німеччина), де хоче позна-
йомитися з усіми тайнами ні-
мецького годинникарського

мистецтва. Це справді небува-
лий випадок величезної солід-
ності і старості до своєї про-
фесії.

ЗАСТРИЛИ ЗЛОДІЯ І ЗГО-
ЛОСИВСЯ НА ПОЛІЦІЮ.

На поліційному постерунку
в Ленневі, брідського повіту
зголосився студент третього
року прав, Тадей Ліпскі й за-
явив, що на подвір'ю його за-
городи напав на нього фак-
ний злодій Дзюла і він
власний обороні вжив автома-
тичного пістолету та вистрі-
лив до Дзюли п'ять разів.
Ліпського затримали в арешті
влада безпеки веде слідство.

МИХАЙ І. КОСЛОСЬКИЙ
ОБЕЗПЕЧЕННЯ І НЕРУХОМОСТІ
(REAL ESTATE)
Публічний нотар. ... Моїх ордерів
Корабельні карти. ... Європейські
справи.
62 JONES STREET, NEWARK, N. J.
Tel.: Mitchell 2-9394

ВАЖНЕ ДЛЯ ДИРИГЕНТІВ
УКРАЇНСЬКИХ ХОРІВ
ВЖЕ ВИЙШЛА ПЕРША ДЕСЯТКА
УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ
на мужеський і міщанський хор, опра-
цьована Ю. Киріченком.
Ціна враз з пересилкою 75 ц.
Замовлення шліть на адресу:
GEORGE KIRICHENKO
76 SAINT MARK'S PLACE,
NEW YORK CITY, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 8-2410.
Урадові години: рано від 10 до
12. вечір від 6 до 8, а в невід-
данні від 10 до 12

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рибки, як далеко поїз-
д Нью-Йорк. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шир-
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2898

ІВАН БУНЬКО
Повний Український Удирствейкер
заряджує погребани по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088

Бачучи, що дикун довгий
час не вертається, а дівчина
сама сидить під деревом,
близько Тарзана, порішили,
що це знаменитий момент,
щоб викрасти дівчину. Вони
вже почали опускати з де-
рева вниз, коли недалеко знов
страшенно заревів лев. З його
голосу видно було, що він за-
пнював свою жертву й чимкор-
ше прямував до неї, щоб з
нею по своєму розправитись.

В той час Тарзан сидів ареш-
тований на донос провока-
тора, начебто він схопив Івон-
ну. Сам батько Івонни, капітан
Д'Альберт, твердо вірив, що
це Тарзан, схопив його доньку.
Д'Альберт, у надії викликати
певні зворушення в Тарзані,
підійшов до його арештант-
ської келії і розказав йому,
що хлопці також десь зникли.
Останній раз їх люди бачили
недалеко негрів.

Брови Тарзана стягнулись і
він глибоко задумався. „Це
дуже правдоподібно, що їх
схопили ті самі люди, що схо-
пили твою доньку“, промовив
він до капітана. „Пусті мене,
я підіду їх саїдами і врятую не-
тільки їх, але також твою
доньку, коли вона ще жива“.
Слова Тарзана були щирі. Ма-
буть занадто щирі, так, що
виглядали на підозрілі.

Бо завелика ширість нераз
виглядає дуже підозрілою.
Капітан тільки засміявся і від-
повів: „Направду? Кажеш пу-
стити тебе, а ти врятуєш хлоп-
ців і мою доньку? Невже ти
думаєш, що я такий наївний?“
Тарзан у розпущі замовчав.
Він виразно бачив те, на що
був цілковито сліпий капітан.
Він бачив, що він сам, а також
капітан упали жертвою яки-
хось скритих злочинців.

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

(35)